

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesечно . . 1-80
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 3) v
za dva in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvarsta po 60 vin.
Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vzorni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Kut-el-Amara se udala. - Pri Naroškem jezeru ujetih 5600 Rusov. Na Irskem pokajo topovi.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 29. aprila. Uradno se poroča: Včeraj popoldne je sovražnik živahno obstreljeval Doberdobsko planoto in gorisko mostišče ter kraje za fronto. Naši letalci so metali težke bombe na kolodvore v Krminu in San Giovanni di Manzano. Tudi ob dolomitski fronti je bil topovski boj mestoma precej ljut. Ob Col di Lana smo odbili nov sovražni napad na naše oporišče na slemenu.

Dunaj, 30. aprila. (K. u.) Uradno se razglša:

Topniški boji, ki se vodijo na mnogih mestih bojne črte, niso prekinili navadne mere. Od časa do časa se je nahajalo mesto Gorica zopet v sovražnem ognju. Naši letalci so metali bombe na sovražne tabore lop pri Vili Vicentini. Po srečno izpadlem zračnem boju so se vrnila vsa letala v dobrem stanju. Pri San Daniele de Friuli se je boril lasten letalec s štirimi sovražnimi in je prisilil enega med njimi, da se je moral spustiti v padalnem poletu na tla. Italijanski oddelki v Ademello ozemlju, ki o prodirali iz Toson di Genova, so napadli naše postojanke na prelazu Tobete. Italijansko poročilo, namenjeno časopisu 28. t. m. obsega popolnoma izmišljeno trditev, da naša pehota »vedno pogostejše uporablja eksplozivne kroglice. Temu nasproti bodi le omenjeno, da italijanskih dejanj proti mednarodnemu pravu (uporaba eksplozivnih kroglic in plinastih granat, obstreljevanj jasno označenih sanitetnih zavodov, cerkva in samostanov itd.), nič več ne beležimo, ker se prevečkrat zgode. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

27. aprila. Na tridentinski bojni črti od Gardskega jezera do Brenne deluje topništvo in letalci. V zgornji dolini Cordevole je obstreljevalo naše topništvo sovražne obrambne naprave Sieff. V dolini Drave so obstreljevali naši težki topovi postajo Innichen in jo večkrat zadeli. Ob Soči in na Kraški visoki planoti je naše topništvo delovalo kot navadno. Na cesti Opatjeselo—Rupa je obstreljevala naša

baterija neko sovražno trensko kolono. Nekaj voz je zletelo z veliko detonacijo v zrak. V odseku vzhodno od Sela je sovražnik napadal dalje z velikim razsipanem streliva in s težkimi izgubami, da nas prežene iz po naših zasedenih jarkov južno od doline. Tudi v minuli noči je po večernem ljutem obstreljevanju štirikrat povrsti odločno napadel naše postojanke, a goste pehotne oddelke je kosil naš ogenj in odbil vselej napade. Ujeli smo 20 mož.

28. aprila. Na celi bojni črti akcije topništva, posebno ljute v odsekih Tonale in Rovereto, v zgornji dolini Cordevole in ob izlivu Buta. V odseku Bovec se je posrečilo nekemu sovražnemu oddelku, da je vdrl presenetljivo v neko našo prednjo postojanko na Kukli. Ko so pa došla naša ojačenja, smo vrgli sovražnika takoj s protinapadom. Na Javorščku se je izjalovilo več napadalnih poizkusov na naše postojanke z velikimi izgubami za sovražnika. V odseku Selce (Kraška visoka planota) se je omejil sovražnik po svojem težkem porazu ponoči 27. aprila včeraj na to, da je streljal s topovi na izgubljen jarek, pehota se pa ni upala napasti. Z raznih točk bojne črte se poroča, da se sovražna pehota vedno pogostejše poslužuje eksplozivnih krogel.

Nov iški zrakoplov.

Turin, 29. aprila. (Kor. ur.) »Stampa« poroča: V Turinu je napovedana 5. majnika poizkušnja vožnja nekega novega zrakoplova.

Nabori v Italiji.

Rim, 29. aprila. (Kor. ur.) Naboru podvrženi, ki so bili spoznani v letih 1909. do 1915. za nesposobne in rezervisti mornarice se podvržejo novemu prebiranju. Uvrstiti jih nameravajo večinoma v armado.

Giolitti v Rimu.

Chiasso. (Kor. ur.) Giolitti je prišel 29. t. m. prvič od majnika 1915 v Rim.

Zakaj je prišel Giolitti v Rim.

Lugano. Giolitti je prišel v Rim, da spremi svojo ženo, ki stanuje v vili Frascati, na običajno poletno bivališče. Voja stranka je vsled njegove navzočnosti v Rimu zelo nervozna, dasi je sprejel le malo znanecv.

Proti socialistom v Italiji.

Milan. (Kor. ur.) »Avanti« poroča: Policija je v južni Italiji, posebno v Apuliji, izdala posebno stroge odredbe, da popolnoma potlači 1. majnika izjave in zборе, tudi zasebnega značaja in občinskih uprav.

Železniška nesreča v Italiji.

Lugano, 29. maja. (Kor. ur.) Na progi Genova—Turin se je zgodila železniška nesreča. Ranjenih je 29 oseb, nekaj med njimi težko.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 29. aprila. Uradno se poroča: Severno od Mlynova ob Ikvi so oddelki armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda vrgli sovražnika iz njegovih predpostojank; ujet je bil 1 ruski častnik, 180 mož in zaplenjena 1 strojnica. Sicer običajni topovski boji.

Dunaj, 30. aprila. (K. u.) Uradno se razglša:

Severno od Mlynova so se vzeli zopet nazaj naši oddelki pred premočnimi ruskimi napadi iz dne 28. priborenih ruskih predpostojank. Število ujetnikov, o katerih se je poročalo včeraj, je poskočilo na več kot 200.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 29. aprila. (K. u.) Veliki glavni stan:

Naše čete so izvedle južno od Naroškega jezera napad, da izboljšajo 26. marca nazaj pridobljena opazovalna mesta. Čez jarke, ki smo jih držali pred 20. marcem, smo vzeli ruske postojanke med Stanaročami in posestvom Stahovce. Polastili smo se 5600 ujetnikov s 56 častniki, med njimi 4 štabni častniki, enega topa, 28 strojnic, 10 metalecev min. Rusi so imeli poleg tega višale med nočnim protinapadom, katerevišale med močnim protinapadom, katerega so izvedli v gostih množicah. Sovražnik ni mogel pridobiti nobenega koraka izgubljenih tal.

Naši zrakoplovi so napadli kolodvorske naprave pri Wendenu in ob progi Dvinsk-Rjezica.

Berlin, 30. aprila. Veliki glavni stan:

Severno od naroškega jezera smo zaplenili ponoči še štiri ruske topove in eno strojno puško in smo ujeli 83 mož.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

27. aprila: Sovranik je obstreljeval dalje mostišče Uexküll. Sovražna letala so preletela včeraj Dvinsk. Naši letalci so napadli železnico za hrbotom nemških črt. Letalo vrste »Muromjec« je vrglo 13 po en pud (16.38 kg) težkih zažigalnih bomb in sedem razstrelilnih bomb na kolodvor Daudsewas (južnovzhodno od Friderikova). Bombe so povzročile požare na kolodvoru. Ponoči na 26. aprila je napadel sovražnik v odseku Vlazis Krašin (severnovzhodno od Baranoviča). Napad smo odbili. Sovražna letala so preletala na mnogih mestih bivališča čet generala Ewerta in so metala bombe. Ob železnici Rovno-Kovel smo zasedli vas Hromjakova (pet kilometrov severnozahodno od Olike).

BOJI OB IKVI.

Vojni poročevalci poročajo 29. m. m. iz vojnega tiskovnega stana: Naša bojna črta se naslanja splošno na doline, ki jih tvorijo reke in potoki. Le na dveh mestih, namreč pri prehodu najzgodnejšega Sere-ta k Ikvi, vzhodno od Novo Aleksinjeva pri Mlinovem, k Putilovski, se razteza bojna črta tudi po gričih. Rusi so več mesecev podvzemali na teh dveh mestih akcije, ki so mislili, da tu mogoče prodro. Ruski napadi so povzročili nevarna premikanja bojne črte, ki smo jih morali vzravnati.

V RUSIJI SE BOJE IZGREDOV.

Geni. »Journal de Genève« poroča po ovinkih iz Petrograda: Med tem, ko je življenje v Petrogradu živahno, je provinca vsled motenja železniškega prometa izgubila veliko svojega narodnega bogastva. Bajje je zgnjilo na eni sami postaji 250 železniških voz jaje. Stavka v Putilovih delavnicah je bila znatna. Obesili so 12 delavcev.

LISTEK.

K zvezdam.

»Hic liber est, in quo quaerit sua dogmata quisque.« Tako se trdi o svetem pismu. Poglejmo še mi, če ni morda v njem tudi kaj za zvezdoznanstvo.

Zvezdoznanec vidi na nebu zvezde, ki se svetijo v lastni svetlobi, pa zasledijo tudi zvezde, ki so same na sebi popolnoma temne. Poleg zvezd pa mu kaže daljnogled na več mestih neba megli podobno tvarino velikanske razsežnosti. Iz tega, kar vidi, sklepa tako-le: Prvotno je bila vsa tvarina kakor megla — v plinastem stanju. Iz te meglaste tvarine so nastale zvezde. V njih so se plini stisnili, zgostili; nastale so iz njih tekoče tvarine, take, kakršne je na primer raztopljen svinec. V tem stanju so zvezde svetle in vroče, kakor na primer naše sonce. S časom se zvezde ohladi in strdi, kakor se ohladi in strdi raztopljeni svinec; pri tem izgube svetlobo in gorkoto. To je seveda samo modrovanje, ker nihče ne ve, če je bilo res tako. Vendar pa to mogoče ni zelo verjetno. Pa človeški duh gre še naprej in se vprašuje: »Odkod je pa ona meglasta tvarina? Odkod in odkaj je ono gibanje, ki je združevalo in izpreminjalo delce one prave tvari-

ne, da so mogle iz nje nastati zvezde?« Tisti, ki »so zapustili studenec žive vode, pa si kopljejo vodnjake ki ne morejo držati vode,« pravijo: »Vse je od vekomaj, tvarina in gibanje: vse je večni razvoj.« Tepci! V tem vodnjaku ni vode. Kakor ni mrzle vročine in ne vročega mraza, prav tako ni večnega razvoja. — Drugi pravijo: »Ne vemo.« Če hočejo s tem povedati, da v stvarih samih ne najdemo odgovora na ona vprašanja, imajo prav. Če pa hočejo reči, da človeška pamet sploh ne more najti odgovora na ona vprašanja, je njihov »Ne vemo« spričevalo njihove velike nevednosti. Saj vendar doslej še nihče ni trdil, da je vesoljstvo nastalo samo od sebe; večni razvoj je tudi neumnost. Ostanje samo še to, kar stoji v svetem pismu: »V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. In Bog je rekel: Bodi svetloba! In bila je svetloba. Bog pa je rekel: Naj bodo luči na trdini neba... In zgodilo se je tako.« Tako je torej sveto pismo prva zvezdoznanstvena knjiga. Ko bi zvezdoznanci najprej to knjigo v šoli svete Cerkve preštudirali, bi bile knjige, ki jih sami pišejo, veliko lepše. Seveda v svetopisemski astronomiji ne bo našel učenih matematičnih formul. Pisana je namreč za vse ljudi, zato pa je v njej povedano vse tako preprosto, da jo lahko razume tudi otrok in vsak preprost človek brez šolske izobrazbe. Pa se nekateri smejejo, ker sveto pismo imenuje obnebe fr-

mamentum, to je trdina. Takrat, ko je Mojzes pisal o stvarjenju sveta, so ljudje res mislili, da je obnebe trdna, recimo jednena polkrogla, ki se vzpenja nad zemljo. Zato so tej polkrogli rekli trdina, in Mojzes je moral rabiti besedo, ki je bila takrat v rabi. Pa tudi dandanes ne govorimo o obnebeju in zvezdah drugače kakor sveto pismo, in tudi najbolj učene zvezdoznanstvene knjige govore o solncem v z h o d u in z a h o d u in solncem premikanju na nebu. In če bi se zgodilo, da bi solnce videli več časa na istem mestu, enako visoko nad obzorjem, bi tudi mi rabili besedo, ki jo je rabil Jozue, ko je zaklical: »Solnce, stoji!« In če so na Babilonskem hoteli zidati stolp, ki bi se s svojim vrhom dotikal neba, se tudi temu ni treba smejati. V onih krajih se namreč zvezde vidijo veliko bližje kakor pri nas. Zato so si mislili »trdino« čisto nizko nad zemljo. Ljudje so se motili, sveto pismo pa ne.

Svetopisemsko zvezdoznanstvo je torej podlaga in začetek učenjanskega zvezdoznanstva in ne stoji s tem v nobenem nasprotju. Pač pa svetopisemsko zvezdoznanstvo učenjasko zvezdoznanstvo visoko nadkriljuje po svojem namenu. Vse tiste namene, ki jih zvezdoznanstvu pripisuje poštena veda, jih tudi sveto pismo. Pa sveto pismo se povzdiguje še višje: najvišji namen zvezdoznanstva je Bog. Zvezde so ustvarjene v slavo božjo, so voditeljice k

Bogu. Pravemu zvezdoznanecu so zvezde knjiga božjega razodenja, so molitvena knjiga, polna veličastnih slavospjevov Bogu Stvarniku.

Zvezdoznanstvo nas seznaja z mnogimi lepimi prizori na nebu. Če nastopi solnčni ali mesečni mrk, če se kaka repatica približa zemlji, ali če se premičnice približajo druga drugi, kako povzdiguje svoje oči proti nebu in gledamo lepe prikazni! Toda nobena zvezdoznanstvena knjiga nam ne more pokazati na bolj pretresljiv prizor na nebu kakor sveto pismo. Tako-le se bere pri sv. Matevžu (24, 29): »Solnce bo otemnelo, in luna ne bo dala svoje svetlobe, in zvezde bodo padale z neba, in moči nebeške se bodo gibale.« Zvezdoznanstvo pravi, da bi se vse to zgodilo, če bi se kaka velika repatica približala zemlji in slednjič zadela z njo skupaj. Posamezni kosi repatice bi se vsled drgnjenja v zraku užgali in bi se videli kakor zvezde, padajoče na zemljo. — In v kako lepem pesniškem slogu je spisana astronomija svetega pisma! Naj za zgled postavim samo en odlomek iz nje.

»In kdo se bo nagledal njegove (božje) slave? Trdina na višavah je nje lepota; podobna neba se vidi v veličastvu. Solnce, ko se pri vzhodu pokaže, oznanjuje (dan); ono je čudovita posoda, delo Najvišjega. Opoldne izžiga zemljo, in kdo more prenašati njegovo vročino? Kdo ohrani peč v razbe-

Podpisujte IV. vojno posojilo!

1071

Marija Groschel naznanja v svojem imenu in v imenu vseh sorodnikov prežalostno vest, da je njen iskreno ljubljeni sin, gospod

Ivan Kukla

privatni uradnik

dne 24. aprila t. l., ob polu dveh popoldne v Gradcu v vojaški bolnici preminul.

Posmrtno maše se bodo brale v več cerkvah.

Bodi mu prijazen spomin!

V Ljubljani, dne 28. aprila 1916.

Mirna stranka brez otrok išče za majev termin

stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob in kuhinje, najraje kje na škofjskih parcelah. Ponudbe na **Ilirsko ulico 31, pritličje, desno.** 1035

Za dve osebi brez otrok se išče v Ljubljani ali najbližji okolici

stanovanje

z dvema ali tremi sobami in kuhinjo za takoj ali najkasneje za avgustov termin. Ponudbe na upravo tega lista pod št. 1073

Na prodaj

je malo rabljena na pol krita

kočija

za dva konja, lahka, dve sfari kočiji in dva skoro nova komata s opremo za težke konje. Več se izve pri **R. JEGLIČU, KRANJ.**

Tvornica voščenih sveč na paro v Dalmaciji (mesto pri morju) išče poštenega sposobnega zanesljivega

delaveca

ki bi bil popolno vešč v svoji stroki. Želi se predvsem, da je dobro izurjen v litju voska kakor tudi v ločevanju voska od medu. Več pove uprava lista pod št. 976.

Kupijo se

piloti

ravni iz trdega lesa 1—4 m dolgi in 10—25 cm debeli, kakor tudi

dilje

smrekove ali jelove 4—6 cm močne.

Išče se

skladišče

večje ali manjše za takoj. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod »nujno 1067«.

Vabilo

na

VII. sejo upravnega odbora

„Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani“,

katera se vrši

dne 17. maja 1916 ob 3. uri popoldne v sejni dvorani Ljudske posojilnice.

Dnevni red:

1. Citanje zapisnika VI. seje upravnega odbora.
2. Poročilo ravnateljstva o poslovanju v 5. upravnem letu.
3. Poročilo računskih pregledovalcev o računu.
4. Volitev predsednika upravnega odbora mesto umrlega komerc. svetnika g. Fr. Povšeta.
5. Slučajnosti.

Franc Uršič l. r.,
t. č. podpredsednik upravnega odbora.

Krapina

-toplice
(Hrvatska)
Poročilo in
prospekt
od direk-
cije gratis.

zdravijo: **protin,**
reumo,
ischias. 1069

Kupcem in odjemalcem priporočam, da si moje od prvovrstnih tovarn za prodajo pripravljeno blago

GLASOVIRJE IN PIANINE

pravočasno ogledajo. s spoštovanjem

S. Kmetetz

Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskrenoljubljena, nepozabna soproga, oziroma mati, hči in sestra, gospa

Roza Kalisch roj. Vadnal

danes dne 1. maja t. l. ob 4. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni previdena s svetimi zakramenti za umirajoče mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v torek dne 2. maja t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Cegnarjeva ulica šte. 4 na pokopališče k sv. Križu.

Priporočamo jo v blag spomin!

V Ljubljani, dne 1. maja 1916.

1072

Rodbina Kalischova in Vadnalova.

Potrjim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj ljubljeni soprog, gospod

ALOJZIJ PERDAN

posestnik

včeraj ponoči v 85. letu svoje starosti, po dolgotrajni bolezni preminul.

Pogreb se vrši v ponedeljek dne 1. maja ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k Devici Mariji v Polje.

Blagega pokojnika priporočam v prijazen spomin in molitev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi pri Devici Mariji v Polju.

SPODNJA ZADOBROVA, 1. maja 1916.

Marija Perdan,
soproga.

Brez vsakega drugega obvestila.

PETER MOSETTIG

nadrevident južne železnice

ANUŠA MOSETTIG roj. PISKÁR

poročena

TRST — LJUBLJANA

dne 1. maja 1916

1066

Modni salon

Stuchly-Maschke

Liubliana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnost izbrane

novosti z Dunaja

Priporočila: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno.
Zunanja naročila na izbiro s obratno pošto.

Solidno blago.
Priznana nizke cene.

643

Officijelno subskripcijsko mesto.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju,

sprejema prijave na:

Četrto 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih.

5 1/2 % 40letno d. p. amort. drž. posojilo po K 92'50 netto za K 100 — nominale, 5 1/2 % d. p. dne 1. junija 1923 vračljiva državne zakladnice po K 95. — netto za K 100 — nominale.

Subskripcija se vrši od 17. aprila do inkl. 15. maja 1916.